

**До Постоянната комисия по
Технически науки на НАОА**

ДОКЛАД

за извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма
„АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА ОБРАБОТКА НА ИНФОРМАЦИЯ И
УПРАВЛЕНИЕ“ от професионално направление 5.2. ЕЛЕКТРОТЕХНИКА, ЕЛЕКТРОНИКА
И АВТОМАТИКА, област на висше образование 5. Технически науки, в ИНСТИТУТ ПО
ОТБРАНА „Професор Цветан Лазаров” – гр. София

ОТ ЕКСПЕРТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

1. проф. д-р инж. Михаил Тодоров, ТУ – София – ръководител ЕГ
2. проф. д-р инж. Димитър Димитров, ВТУ "Т.Каблешков" – член на ЕГ
3. Валери Рулев – студент, УХТ– член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКТН: проф. д-р инж. Николай Тончев

Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет НАОА на 11.10.2018 г. (Протокол № 17)

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация**

- 2. Проверка по изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторска програма в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование/ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.**

- 3. Приложения: таблици /задължителни и по избор/**

Уважаеми г-н Председател на ПК по Технически науки,

Експертната група (ЕГ) в изпълнение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 17 от 11.10.2018 г.), съгласно чл. 33 и чл. 34/или съгласно решение на Акредитационния съвет от 01.12.2016 г. за осъществяване на процедурата по документи, от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016г.) Критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, посети ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА – гр. София в периода 20 – 22.11.2018 г., проведе срещи с ръководството на института, с учени, докторанти и потребители на кадри. Групата се запозна с учебните планове и програми, с условията на обучение.

На тази база, както и след анализа на фактите и обстоятелствата, отразени в доклада-самооценка на научната организация и проверката за изпълнение на критериите за програмна акредитация на докторски програми, експертната група установи следното:

1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация на докторската програма „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ от ПН 5.2. Електротехника, електроника и автоматика, Постоянната комисия по Технически науки и военно дело при НАОА дава следните 5 препоръки:

Препоръка 1. *Да продължи процесът на модернизация и усъвършенстване на материалната лабораторна и полигонна база на обучаващото звено. Срок постоянен с отчитане всяка година.*

Изпълнена. Ежегодно се модернизира и усъвършенства материалната лабораторна и полигонна база на Института по отбрана (ИО). Обновява се лабораторното оборудване на акредитираните лаборатории, по етапно се изгражда „Център за научни изследвания и развитие на ИКИС“ като се допълват и обновяват с нови технически средства и компютърни системи лабораториите, които влизат в състава му. За периода е изграден прототип на съвременен център за данни в ИО и информационно-комуникационна среда за провеждане на изследвания и експерименти от академичния състав и докторантите по научната специалност. Всяка година се разработват планове за модернизация на оборудването и системите, заделят се необходимите финансови средства и в края годината се прави отчет на изпълнението.

Препоръка 2. *Редовно да се актуализира библиотечният фонд по научната специалност. Срок постоянен, с отчитане всяка година.*

Изпълнена. Редовно се актуализира библиотечният фонд по научната специалност като нараства обема от научно-техническа литература, разработки, проекти и др., които са необходими за научното развитие на академичния състав и докторантите по докторската програма и на ИО като цяло. Ежегодно се извършва абонамент на периодичен печат, осигурен е обмен на библиотечна информация на ИО с други учебни и научни организации като Военна академия "Г.С.Раковски", НВУ "Васил Левски", институти на БАН и др. Създадена е електронна библиотека с база данни за научно-техническа информация за ползване от академичния и докторантски състав, осигурен е достъп до информационните ресурси на световните научни бази от данни: SCOPUS, Science Direct, Thomson Reuters Web of Knowledge.

В резултат от предприетите мерки по изпълнение на препоръките на Постоянната комисия по технически науки и военно дело се е разширила материално-техническата база и възможностите за използване на научно-техническа информация от академичния състав и докторантите.

2. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

Резултати от проверката:

По 1.1.1. Висшето училище или научната организация организира обучение по докторската програма в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство.

Обучението по докторската програма „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ от ПН 5.2 „Електротехника, електроника и автоматика“ се реализира в научна дирекция „Развитие на системите С4Г“ на Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров“. Основна цел е да се обучат квалифицирани кадри за нуждите на Министерство на отбраната и подчинените му структури, притежаващи иновативно мислене, теоретични и практически съвременни познания в научно-изследователска, учебно-преподавателска и организационно-стопанска дейност в областта на автоматизираните системи за обработка на информация.

Обучението се организира и провежда съгласно регламентирани правила и изискващата се документация, посочени в ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Института по отбрана“ (ПРАСИО). При формулиране на темите на дисертационните трудове за нуждите на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, ИО отчита потребностите от изследвания и ги съгласува със заинтересованите командвания на видовете въоръжени сили и дирекции в Министерството на отбраната. В зависимост от необходимостите и приоритетните направления за развитие на Въоръжените сили се определят темите за научни и приложни изследвания. Темите за обучение по докторската програма се обсъждат и приемат по „Процедура за определяне на темите за обучение по докторски програми в ИО“ - Приложение 1 към „Наръчник по качество на обучение“ в Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“.

По 1.1.2. Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ.

Комисията установи, че обучението по докторската програма изпълнява изискванията на политиката за осигуряване, оценяване и поддържане на качеството и включва процедурите:

- Управление на документите;
- Управление на записите по качеството;
- Преглед от ръководството;
- Вътрешни одити;
- Институтски анкети;
- Коригиращи и превантивни действия;
- Управление на процесите на оценяване,
- Изготвяне на структурирана учебната документация.

Коригиране на учебната документация, и следните документи:

- Изисквания при оценяване качеството на обучението в докторски програми;
- Изисквания при оценяване качеството на курсовете и специализираните семинари в ИО;
- Инструкция за комисиите по оценяване подготовката на докторантите при приемане и полагане на докторантски изпити;
- Изисквания при оценяване на ръководителите по отношение на качество на обучение;
- Процедура за разработване на нови, обновяване, одобряване и наблюдение на докторантските планове и програми.

Брой извършени одити през акредитационния период – 3 броя.

Веднъж годишно се извършва атестиране на докторантите и резултатите от атестацията се докладват и обсъждат на Научен съвет на ИО.

По 1.1.3. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.

Експертната група отчете, че обучението по представената за акредитиране докторска програма „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ от професионално направление 5.2 „Електротехника, електроника и автоматика“, област на висше образование 5. Технически науки в ИО се базира и е в съответствие със Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г., със „Стратегия за развитие на ИО“ и на научните изследвания и научно-изследователските кадри в ИО. Научните компетенции, опитът и квалификацията на академичния състав от ПН 5.2 съответстват напълно на спецификата на докторската програма. Институтът по отбрана прилага политика за поддържане на взаимовръзката между научните изследвания и обучението на докторанти по тази и други докторски програми. Осигурена е възможност на докторантите за включване в научноизследователската дейност на ИО, като членове на проектните екипи, както в Инвестиционните проекти на МО, така и в научноизследователските проекти, финансирани от Европейската комисия и НАТО. Докторантите се включват и в авторските колективи при публикуване на получените от съвместната работа научни резултати. Обучаващите се по докторската програма участват и в научни форуми, организирани от ИО, като: научна конференция "MT&S" на Института по отбрана, международните научни конференции "HEMUS", научни семинари по въпросите на приоритетните информационни проекти на министерство на отбраната и др.

По 1.1.4. Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Представената документация и срещите с академичния състав на ИО потвърждават, че политиката по изпълнение на академичните свободи са регламентирани в:

- Правилник за устройството и дейността на Института по отбрана
- Етичен кодекс за осигуряване на академично единство
- Правила и процедури за предотвратяване и санкции на изпитни измами и плагиатство.

В Института е създадена Комисия по етика и академична почтеност. Тя следи за спазване на академичните свободи при провеждането и публикуване на резултатите от

научните изследвания, за яснота, прозрачност и достъпност на получените научни данни и резултати, начините и методите за тяхното получаване, източниците на финансиране, недопускане нанасянето на вреда върху живи същества или околната среда, конфликт на интереси, кражба на данни и плагиатство.

С прилагането в ИО на етичния кодекс за осигуряване на академично единство се гарантират академични свободи и нетърпимостта към всякакви форми на дискриминация. Използва се софтуер за подпомагане на проверката за плагиатство:

Online софтуер:

- Plag.bg
- Copyscape
- Unicheck.com

Заключение: *В отчетния период се прилага Етичен кодекс и няма документирани измами, плагиатство или други прояви, нарушаващи етичните норми.*

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

Резултати от проверката:

По 2.1.1. Докторските програми са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката и имат ясно изразени очаквани резултати.

Експертната група констатира, че докторантската програма е разработена в съответствие със съвременните научни постижения в областта, с ясна визия за постигане на квалификация и професионални компетентности, получавани по време на обучението и след защитата на дисертационния труд. Комисията потвърди, че квалификационната характеристика описва обхвата на знанията, уменията и придобитите компетенции.

По 2.1.2. Има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.

В ИО съществува организация и стандарти за разработване на учебната документация, които включват "Квалификационна характеристика на докторската програма", "Учебна програма", "Индивидуален учебен план", "Отчет за изпълнение на индивидуалния учебен план" и други процедури и изисквания съгласно "Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени в Институт по отбрана" и "Наръчник по качество на обучение". Потвърждава се твърдението, че учебната документация се обсъжда с потребители на кадри и докторанти на ежегодни заседания на обучаващото звено.

По 2.1.3. Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната художествено-творческата, спортната дейности, обвързани с докторската програма.

Комисията потвърждава, че в учебната документация по докторската програма са ясно дефинирани целите и задачите на обучение и научни изследвания, които да се реализират от докторантите. Документацията се разработва, приема и утвърждава, съгласно „Процедура за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторски програми

в ИО“ от "Наръчник по качество на обучение". ИО има внедрена технология и методика за разработване и оценяване на докторските програми, включващи процедури и инструкции за разработване на нови, обновяване, одобряване и наблюдение на учебни планове и програми.

По 2.1.4. При разработването на докторските програми се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.

Комисията установи, че при разработване и обсъждане на докторските програми се вземат предвид съществуващите работни места в системата на МО и БА, както и други структури от сферата на сигурността. Оценява се развитието на науката и пазара на труда, на базата на изводи от участието на членове на академичния състав на обучаващото звено в работни групи, симпозиуми и конференции на панелите на Организацията за наука и технологии на НАТО (NATO Science and Technology Organization - STO) и във форумите за научни изследвания на Европейската агенция за отбрана (European Defence Agency - EDA).

Професионалната реализация на получилите ОНС доктор по докторската програма в настоящия проблем е безпроблемно.

По 2.1.5. Всяка докторантска програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, позволяваща професионална мобилност на докторантите

В ИО се извършва сравнителен анализ на съществуващите възможности за вътрешна и външна мобилност на докторантите, чрез съпоставяне на докторската програма с аналогични такива от Национален военен университет "В. Левски", Военна академия "Г. С. Раковски", Университет по библиотекознание и информационни технологии, Шуменски университет "Епископ Константин Преславски", Нов български университет. Осигурява се мобилност на докторантите и специалистите от ИО със сродни институти и организации в чужбина – Национален технологичен университет в гр. Чернигов, Украйна; Национален технически университет на Украйна (Киев), Институт по телекомуникации в Авейро, Португалия, а така също и чрез Организацията за наука и технология на НАТО (STO) и Европейската агенция за отбрана (EDA).

Брой реализирани мобилности за периода - 4

По 2.1.6. В институцията са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми.

Комисията установи, че в ИО съществуват процедури за наблюдение, контрол и оценка на документацията, свързана с докторските програми, като функциите по наблюдение и контрол на документацията се осъществяват от ръководителя на научноизследователския отдел и от Научния съвет на дирекцията. Наблюдение и контрол върху състоянието на документацията на следващо ниво се упражнява от Научния секретар на Института и дирекция „Административно и финансово осигуряване“. Осигурено е административно обслужване през целия период на обучение, а документацията се поддържа по реда на нормативната база и вътрешните правилници.

Заключение: В Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ са налице процедури за разработване и одобряване на докторските програми. В този процес участват хабилиитирани преподаватели, потребители на кадри и докторанти. Изпълняват се процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията. Докторската програма „Автоматизирани системи за управление и информация“ е съвместима с други програми в страната (Национален военен университет "В. Левски", Военна академия "Г. С. Раковски", Университет по

библиотекознание и информациялни технологии, Шуменски университет "Епископ Константин Преславски", Нов български университет), ЕУ (Институт по телекомуникации в Авейро, Португалия) и извън ЕУ (Национален технологичен университет в гр. Чернигов, Украйна; Национален технически университет на Украйна (Киев)). ИО е изградил структура, обхващаща цялостния процес по управление на докторската програма.

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

Резултати от проверката:

По 3.1.1. Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма.

Експертната група установи, че ИО е създал необходимата организация за подготовката на докторантите по докторската програма. Налице е съвременно и високо технологично оборудване, което ще осигури формирането на задълбочени научни и приложни и изследователски знания, умения и компетентности. Осигурена е пълноценна система от дейности – образователни и научноизследователски: курсове, семинари, самостоятелни форми на работа, участие в научни форуми и конференции, научноизследователски проекти, експертна дейност и др.

Наличните в ИО съвременни комуникационни средства и софтуерни приложения спомагат докторантите и техните научни ръководители да се запознават със световните постижения в съответната област. Комуникацията и сътрудничеството с водещи специалисти в областта на докторската програма и участието на докторантите и научните им ръководители в национални и международни научни форуми и проекти са условия за прилагане на съвременни образователни форми и методи при подготовката по докторската програма. Участието на членове на академичния състав на ИО в работата на панелите на Организацията за наука и технологии на НАТО и във форумите за научни изследвания на Европейската агенция за отбрана, допълнително допринасят за изучаване и прилагане на съвременните научни постижения в областта на докторската програма за целите на колективната и Европейска отбрана.

По 3.1.2. Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

Ръководството и академичната общност на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ са създали стройна схема за осигуряване високо качествено и академично ниво на докторантите. Обучението, както и цялостният процес по придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по представената за акредитиране докторска програма се осъществява чрез прилагането на разнообразни форми на индивидуална и колективна работа под контрол от страна на научния ръководител и на първичните звена за изпълнение на индивидуалния план. В индивидуалния план на всеки докторант се включват лекционни курсове и семинари, предвижда се участие в специализирани курсове, съобразени както с теоретичната и методическа подготовка на докторанта, така и със специалността и насочеността на разработвания дисертационен труд. Всички решения, свързани с обучението на докторантите, се обсъждат на Съвет на отдела и на Научен съвет на дирекцията.

По 3.1.3. Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото

звено резултатите от изследователската си дейност.

По утвърдения в ИО ред основните етапи от подготовката на дисертационния труд на докторантите от представената за акредитиране докторска програма се разписват в индивидуалните учебни планове и се конкретизират по срокове в годишните работни планове за всяка година от срока на обучение. Докторантите изготвят личен отчет (съгласно сроковете в „Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени в Институт по отбрана“), който след одобрението на научния ръководител, се внася за разглеждане и обсъждане на заседание на Съвет на отдела.

Отчетът пред първичното звено за извършваните дейности съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторантите пред Съвета на отдела и предлага съвместно с докторанта, при необходимост конкретизация на индивидуалния му учебен план през следващата година.

Освен ежегодното отчитане пред Съвета на отдела, след първата година на обучение, докторантите представят резултатите от работата си по дисертационното изследване на неформални семинари, като ги обсъждат с хабилитираните специалисти от обучаващото звено. Когато докторантите имат нужда от преки консултации или информация по определен научен въпрос, могат да се обръщат за помощ и получават такава от хабилитираните лица в дирекцията или института. По този начин се подпомага научно и методически работата им по дисертацията.

Всички докторанти по докторската програма, обучавани от 2012 г. до момента, са изпълнили основните етапи по индивидуалните си планове и не са констатирани сериозни забавяния, които да налагат някакви спешни мерки за актуализацията им.

По 3.1.4. Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

В „Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Института по отбрана“, който е публично оповестен, са дефинирани критериите и оценките, които докторантът получава, на основание на изпълнението на предвидените дейности и задачи в индивидуалния му план. Научния съвет на Института, предлага за утвърждаване на резултатите оценки: „отлична“, „много добра“, „добра“, „задоволителна“ или „незадоволителна“. Оценяването на резултатите от постиженията на докторантите в ИО са публични и се извършват пред научния семинар на научната дирекция „Развитие на системите С4И“, пред Научния съвет на ИО с доклади от научния ръководител, съгласно етапите на индивидуалния план на докторанта.

В отчетния период докторантите са публикували в следните периодични издания у нас и чужбина: Международна научна конференция "ХЕМУС", 2012, 2014, 2016, 2018 г.; International IEEE Conference „Intelligent Systems“, September 3-6, 2016; Международната научна конференция в НВУ "В. Левски", Факултет "А, ПВО и КИС", Шумен; Научна конференция с международно участие "MT&S-2013", София, Института по отбрана и др.

По 3.1.5. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти.

Комисията установи, че в Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ работи вътрешна Комисия за разглеждане на жалби, подадени от служители на Института, в частност и от докторанти. В заповедта за създаване на Комисията са описани правилата за нейната работа. Няма подадени жалби от докторанти.

Заключение: *Подготовката на докторанти по докторска програма „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ се осъществява на съвременно ниво, като се прилагат индивидуални и колективни форми на обучение, при спазване на основните етапи в подготовката на дисертационните трудове и под контрола на научния ръководител. Използват се*

публични методи за представяне и оценка на постиженията на докторантите. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби. Не са постъпили жалби от докторанти през акредитирания период.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

Резултати от проверката:

По 4.1.1. Висшето училище или научната организация осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на "жизнения цикъл" на докторанта, напр. прием, развитие, признаване на срокове на обучение и дипломирането на докторантите.

В „Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени в Института по отбрана“, заповед на Министъра на отбраната ОХ 626/27.07.2011 г. за обучението в докторантура в МО и БА, както и в др. нормативни документи са регламентирани всички етапи от процеса на прием, обучение, подготовка и защита на дисертационния труд на докторанта. Съществува и „Процедура за разглеждане на документи по признаване на ОНС „Доктор“ в съответствие на чл. 5 ал.3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България“.

По 4.1.2. Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.

В ИО са създадени условия за включване на докторантите в изпълнение на изследователски задачи и за участието им в национални и чуждестранни научни проекти. Утвърдена практика в Института по отбрана е темите за дисертационните изследвания да са съобразени с научната тематика на Института, плана за научноизследователска му дейност и плана за научни изследвания на МО. По време на обучението по докторската програма, докторантите се включват в научноизследователската работа. В индивидуалния учебен план за подготовка на докторанта се определят проектите, свързани с темата на дисертационния труд, в чийто екипи той ще участва. При обсъждане на годишните отчети, проектите се актуализират, в зависимост от предстоящите и новостартирани проекти, по които академичния състав на дирекцията работи.

В периода 2012 – 2018 г. 6 докторанти са участвали в 5 международни и в 6 ведомствени проекта (Таблица № 5 към доклада).

Относителният дял на докторантите по тази докторска програма, спрямо академичния състав на основен трудов договор в полето на докторската програма, участвали във ведомствени и международни проекти, е $6/12=50\%$.

По 4.1.3. Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др.

Съществуват възможности за мобилност на докторантите и участие в национални и международни научни форуми. Докторантите от ИО се командирова за участие в различни форуми (конференции, симпозиуми и др.). Осигурено е участието на докторантите от

докторската програма във форумите, организирани по международните проекти, които ИО е спечелил и участва като партньор.

Друга възможност за мобилност на обучение на докторанти от докторската програма е осигурена от Лабораторията за изследвания на сухопътни войски на САЩ (Army Research Laboratory, USA), която безвъзмездно предоставя базата и научния си потенциал за провеждане на изследвания по дисертационния труд (Open campus).

На основата на двустранни споразумения всички докторанти от програмата участват в специализирани курсове и провеждат част от изследванията си във ВА "Г. С. Раковски".

Брой докторанти по акредитираната специалност, провеждали изследвания в други ВУ или научни организации – 4 (Таблица № 7 към доклада).

Докторантите са участвали в International IEEE Conference „Intelligent Systems“, September 3-6, 2016 и др.; Международна научна конференция "Хемус", Пловдив, през 2012 г., през 2014, през 2016 и през 2018 г.; Международната научна конференция в Национален военен университет "В. Левски", Факултет "А, ПВО и КИС", Шумен; Научна конференция с международно участие "MT&S-2013", София, Института по отбрана и др.

Институтът по отбрана има сключени договори за сътрудничество с водещи научни организации и висши училища в България и чужбина.

По 4.1.4. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

Налична е административна система за регистриране, наблюдение и контрол на хода на докторантурата с описани всички необходими дейности в заповеди, процедури и др. нормативни документи. Това се извършва от отдел „Административно осигуряване“ на ИО.

Над 90% от докторантите в ИО са от системата на МО. Съгласно нормативните документи в МО, съществува система за регистриране на реализацията на завършилите докторанти. Дирекция "Управление на човешките ресурси в отбраната" на МО също води картотека на докторантите от системата на МО и контролира процеса по обучението им. В МО също така съществува и административна система за регистриране и проследяване на хода на докторантурата. Съгласно Заповед на министъра на отбраната ОХ-626/27.07.2011 г., ако докторантът не защити дисертационния си труд в предвидения срок за обучение в заповедта за зачисляването му, възстановява разходите за обучението и поема разходите за процедурата по защитата си.

Брой докторанти в обучаващото звено през последните 5 г.: 9 бр.

Брой завършили докторанти в обучаващото звено през последните 5 г.: 3 бр.

***Заключение:** В ИО функционира система от приема на докторантите до тяхната реализация и развитие. Докторантите се включват в изследователски проекти, финансирани от института. Участвали са в 5 международни проекта. Участвали са в 23 национални и международни научни форума. За акредитирания период по докторската програма са зачислени 9, а защитили 3 докторанти.*

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

Резултати от проверката:

По 5.1.1. **Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.**

В научноизследователската дирекция, в която се предвижда да се извършва обучението по докторската програма през периода 2012-2018 г. са работили 9 хабилитирани, 3 нехабилитирани (асистенти) и 5 доктори.

Относителният дял на хабилитираните учени към общия брой преподаватели/изследователи в обучаващото звено е $9/17 = 53\%$.

Брой на хабилитираните лица през периода на основен трудов договор (ОТД), чиято квалификация е в областта на докторската програма – 9.

Брой на нехабилитираните членове на академичния състав с научна и образователна степен „доктор“ на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма – 5.

За докторската програма през периода (2012-2018 г.):

- Брой хабилитирани преподаватели на ОТД в обучаващото звено по докторската програма – 5;
- Брой хабилитирани преподаватели на ОТД в обучаващото звено с компетенции по научната специалност – 4;
- Брой нехабилитирани с научна и образователна степен „доктор“ на ОТД по докторската програма – 3.

По 5.1.2. **Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания.**

Академичният състав на обучаващото звено поддържа висока активност в експертната и консултантската дейност, която се изразява в публикуване на резултатите от научноизследователската дейност, участие в научни екипи, ръководство на докторанти, участие в национални и международни проекти, редакторска и експертна дейност, рецензиране на книги, публикации, докторски и хабилитационни трудове и др.

Налице е документация, характеризираща кадровото състояние на обучаващото звено и Института, въз основа на която може да се обобщи, че обучаващото звено и ИО разполагат с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация, компетентност и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за успешна подготовка на докторанти по докторска програма „Автоматизирани системи за обработка на информацията и управление“.

Освен учените на основен трудов договор работещи в ИО, в подготовката на докторантите и процедурите по защитата на докторските дисертации се привличат и участват висококвалифицирани външни специалисти, както бивши служители на ИО, така и специалисти от други академични институции и висши учебни заведения.

Хабилитираните учени по специалността са членове на Научния съвет на ИО, както и на други научни съвети, включително и в чужбина.

Общ брой участия в публикации на хабилитирания състав от обучаващото звено за акредитационния период е 121

Относителен дял на научните публикации на хабилитираните преподаватели в научната област спрямо всички публикации за периода – $74/121=61\%$

Брой проекти за периода – 16 международни проекта и 10 ведомствени проекта.

Общ брой международни участия с публикации на хабилитирания състав в областта на докторската програма за периода – 21

Относителен дял на научните публикации, представени на международните академични среди, на хабилитирания академичен състав в областта на докторската програма в общата публикационна дейност 100%

**Тематиката на научните изследвания включва и такива съдържащи класифицирана информация, свързана с превъоръжаването на БА, което не позволява да бъдат представени в научна периодика и съответно да бъдат отчитани в представените бройки в Таблица № 3 към доклада.*

По 5.1.3.Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи.

Академичният състав от ПН 5.2 на ИО е публикувал над 70 научни труда в национални и международни списания и сборници с доклади от конференции (в т.ч. статии, монографии) и над 50 научно-приложни документа - методики и програми, проучвания, ТТЗ и технически спецификации за отбранителни продукти. Академичният състав е участвал и продължава да участва в над 10 международни проекти финансирани от Седма рамкова програма, Хоризонт 2020, Програми на EDA и NATO.

По изследователски проекти е получено финансиране в размер на 2039195 EUR.

С решение на Научния съвет, от началото на 2017 г. Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ издава в електронен вариант (<http://jdst.eu>) научно списание „Journal of Defence & Security Technologies“ (Изследвания на технологии за отбрана и сигурност). Статиите се публикуват, след рецензиране (Peer review). Амбициите на академичния състав на ИО са след 2 години, списанието да се индексира в базата от данни SCOPUS.

Основното звено разполага с преподаватели с утвърдени практики и успешни изяви в тематични направления на изследователската дейност, свързани със специалността на докторантурата в Р. България, в STO на NATO и EDA.

Заклучение: *Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ има политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти. В момента обучението на докторанти се осъществява от 6 хабилитирани преподаватели на ОТД, от които 4 в областта на докторската програма. На ОТД са и 2 нехабилитирани, 1 от които е с научна и образователна степен „Доктор“. Обучаващото звено разполага с квалифициран академичен състав с професионален опит в обучението, научноизследователската, експертната и консултантска дейност.*

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

Резултати от проверката:

По 6.1.1. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

Комисията констатира, че за провеждане на учебната и научноизследователската дейност на докторантите по докторска програма „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ е осигурена съвременна материална база. Наличните лаборатории се използват както за провеждане на научноизследователска работа, така и за обучение на докторанти. Финансирането на докторските тези се осигурява от

Министерството на отбраната на Р. България. Институтът по отбрана е разположен в обновена сграда, непрекъснато се развива лабораторната база. Има цялостното мрежово окабеляване и оборудване в интерес на работата и процеса на обучение. Има „Център за научни изследвания и развитие на Интегрираната комуникационно-информационна система”, който е проектиран от хабилитирани лица по докторската програма в дирекцията и е предназначен за изследване и имплементиране на информационни и комуникационни технологии, системи и решения за нуждите на отбраната. Той включва: лаборатория „Информационни и комуникационни технологии и системи”, лаборатория „Кибератаки и информационна сигурност”, „Учебно-тренировъчна зала”. В състава на ИО са сертифицирани и функционират със съответно оборудване, екипировка и щатен състав, следните лаборатории:

- Изпитвателна лаборатория на МО;
- Централна изпитвателна лаборатория по тилови имуществва;
- Централна лаборатория по измервателна техника.

ИО разполага с необходимата материална база, офис оборудване и изследователска техника. Осигурени са добри условия за методическа дейност. За целта се ползват всички учебни кабинети и зали от сградата. На докторантите са предоставени два кабинета, като всеки докторант разполага с компютър, информационна среда за съвместна работа, както и виртуална машина върху високопроизводителен сървър за експерименти и симулации, с непрекъснат високоскоростен достъп до Интернет.

Наличната компютърна, измервателна и друга техника в Института осигурява възможности за обработване и анализ на експерименталните резултати от изследванията на докторантите. Анализът на материално-техническа база на ИО показва, че съществува необходимият капацитет от зали, кабинети и лаборатории, който позволява провеждането на обучение за придобиване на образователната и научна степен "доктор" по докторска програма „Автоматизирани системи за обработка на информацията и управление“ впрофесионално направление 5.2 „Електротехника, електроника и автоматика”.

Компютърната и информационната осигуреност на обучението и изследователската дейност на докторантите е достатъчна и в съответствие със спецификата на научната специалност.

Всеки изследовател (научен ръководител) разполага с персонален компютър, а всяка научна дирекция, както и администрацията на основното звено са осигурени с достатъчно размножителна техника. В помощ на докторантите е и модерна мултимедийна техника, а също така и професионален цветен лазерен принтер, необходими в процеса на оформянето и представянето на научната продукция и на етапа на защитата на дисертацията.

Академичната библиотека е на Военна академия "Г.С. Раковски" се използва от Институтът по отбрана по договор. Това заедно с достъпа на Интернет и вътрешно информационната мрежа на Министерството на отбраната допълнително осигурява библиотечното и научно-информационното обслужване на докторантите. Тази библиотека разполага с фонд от над 294 000 библиотечни единици в явен фонд и над 80 000 библиотечни единици в секретен фонд. Институтът по отбрана разполага с единствената в Република България библиотека с лицензионна военнотехническа документация и библиотека с научноизследователска и лабораторна документация на военно-научните организации на Министерството на отбраната. В нея се съхраняват голям брой оригинали на конструкторска документация на изделия с военно предназначение. Има функционираща електронна библиотека за използване от академичния състав и докторантите, по отделни направления.

Институтът по отбрана е основна точка за разпространение на резултатите от дейността на научно-изследователските групи в рамките на Организацията за наука и технологии на НАТО. В тази връзка в ИО се съхраняват (в електронен формат) всички резултати от провежданите изследвания в споменатите групи, които са достъпни за ползване при необходимост.

Институтът по отбрана като обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места.

По 6.1.2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.

Институтът по отбрана използва следните бази за научни изследвания, провеждането на експерименти, практики, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове:

1. собствена лабораторната база на обучаващото звено в Центъра за научни изследвания и развитие на Интегрираната комуникационно-информационна система - лаборатория „Информационни и комуникационни технологии и системи” и лаборатория „Кибератаки и информационна сигурност”;

2. сертифицираните лаборатории на ИО - "Изпитвателна лаборатория на МО" и "Централна лаборатория по измервателна техника".

3. лаборатории и тестови бази на научни организации, държавни структури от сферата на отбраната и сигурността и индустриални и бизнес партньори от страната и чужбина, с които ИО има договорни отношения за сътрудничество, като:

- Технически университет – София
- Софийски университет „Св. Климент Охридски“
- Нов Български Университет
- Технически университет „Проф. Асен Златаров“ – Бургас
- НВУ "В. Левски" - Велико Търново
- ВА "Г. С. Раковски" - София
- Шуменски университет "Епископ Константин Преславски" - Шумен
- Институт по математика и информатика, БАН
- Институт по биофизика и биомедицинско инженерство, БАН
- Институт за космически изследвания и технологии, БАН
- Институт по металознание, БАН
- TEKEVER ASDS (Aerospace, Defence and Security), Португалия
- ARALIA Systems, Великобритания
- Instituto Telecomunicações Aveiro, Португалия
- The University of Dublin, Trinity College Dublin, Ирландия
- Queen's University, Северна Ирландия, Великобритания
- TAMAR Advanced Quarrying Ltd, Израел
- The Police Service of Northern Ireland (PSNI), Северна Ирландия, Великобритания
- The South-East European Research Centre (SEERC), Гърция
- Centre for Research and Technology Hellas (CERTH), Гърция
- Ethniko Kentro Erevnas Kai Technologikis Anaptyxis, Гърция
- Fraunhofer Gesellschaft zur Foerderung der Angewandten Forschung E.V., Германия
- Sisekaitseakadeemia, Естония
- Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Финландия
- everis Spain SLU, Succursale en Belgique, Белгия
- Orszagos Rendor - Fokapitanysag, Унгария
- Robotnik Automation SLL, Испания
- Elettronica GMBH Germany
- Sheffield Hallam University, Великобритания
- Autorita Portuale Livorno, Италия
- Oceanscan - Marine Systems & Technology LDA, Португалия

- Copting GmbH, Германия
- CSEM Centre Suisse D'electronique et de Microtechnique SA - Recherche et Developpement, Швейцария
- Consorzio Nazionale Interuniversitario per le Telecomunicazioni, Италия
- BAE Systems (Operations) Ltd, Великобритания
- THALES SA, Франция
- ViaSat Antenna Systems SA, Швейцария
- DCNS SA, Франция
- Przemyslowy Instytut Automatyki i Pomiarow PIAP, Полша
- Universitat Politecnica de Valencia, Испания
- Fundacao da Faculdade de Ciencias da Lisboa Universidade de Lisboa FP, Португалия
- Universidad Carlos III de Madrid, Испания
- Cork Institute of Technology, Ирландия
- Akademia Marynarki Wojennej, Полша

При желание и интерес от страна на докторантите, ИО има покана от д-р Alexander Kott, главен учен на Army Research Laboratory, USA за провеждане на изследователска дейност в тази лаборатория.

По 6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни.

В основните звена на Института са създадени условия за включване на докторантите в изпълнение на изследователски задачи и за техни изяви в национални и чуждестранни научни форуми.

Обучаемите имат достъп до работните документи и стандарти, предоставени от страни - членки на НАТО, или подписани от Министерството на отбраната. Участват в срещи с ръководни военни представители от НАТО и висши военни ръководители от страните членки, на които имат възможност да обменят мнения по проблемите на военното образование и мисиите, изпълнявани от войските.

В Института са създадени добри условия за осъществяване и подпомагане на обучението в докторантура. Тези условия са безплатни, те са на разположение без ограничения и са абсолютно достъпни за всички обучаеми. На всички докторанти, независимо от формата на обучение, е осигурен свободен достъп до административното обслужване, до библиотечните фондове на Института. От всички компютърни работни места на територията на ИО е осигурен достъп до информационните ресурси на научните бази от данни: SCOPUS, Science Direct, Thomson Reuters, Web of Knowledge. Осигурен е и достъп до електронния архив с публикациите, анализите и отчетите от изследователските работни групи и конференциите на Организацията за наука и технологии на НАТО, чрез представителите от ИО в панелите на Организацията.

По 6.1.4. Висшето училище или научната организация стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

Институтът по отбрана стимулира научната дейност и творческата активност на своите докторанти, като:

- им осигурява безплатна материална и информационна база;
- организира конференции, семинари и други научни прояви;
- създава условия за специализации във водещи научни институции в страната и в чужбина – по линия на STO и EDA;
- им предоставя възможност за публикации;
- провежда ежегодна научна сесия.

Докторантите са активни участници с доклади, съдоклади и научни съобщения в научните сесии, конференции, симпозиуми и други форуми, провеждани в Института и

извън него, в STO и EDA. Докторантите участват със свои разработки в научни и теоретико-практически конференции на ВА "Г.С. Раковски", НВУ "Васил Левски", БАН и др.

Институтът по отбраната е основен организатор на Международната научна конференция "Хемус", като съпътващо мероприятие на Международната изложба за отбранителна техника "Хемус" (<http://www.hemusbg.org/>), която от 2000 г. се провежда на всеки две години в Пловдив.

В рамките на външно финансираните проектите са предвидени допълнителни възможности за стимулирането на публикационната активност на докторантите в наши и международни научни списания, както и публикуване на докторантски разработки в специални издания.

Резултатите от участието на докторантите в изпълнението на изследователски проекти се анализират и оценяват в годишния отчет за научноизследователската дейност в основното звено, който се приема от съвета на основното звено. Отделни въпроси са предмет на обсъждане и при анализа на работата през отчетния период.

Заключение: *ИО разполага с материално-техническа и информационна база, необходима за обучението на докторанти по научна специалност „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“. Създадени са условия и се подпомагат при провеждане на експерименти, практики и др. свързани с подготовката на дисертационните трудове. Стимулира се научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите. Докторантите през акредитирания период са публикували 25 доклада от научни форуми.*

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

Резултати от проверката:

По 7.1.1. Събирана и анализирана информация за:

- дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни;

В Института по отбрана функционира Система за осигуряване на качеството. Отговорните лица по прилагане на процедурите за осигуряване на качеството, съгласно Наръчника по качеството на обучението, документират своята работа в отчети, а резултатите се обсъждат със заинтересованите страни от системата на МО и се предоставят за разглеждане и утвърждаване от НС на ИО.

- осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма;

Регулярно се осъществяват процеси на самооценки и външни оценки по план-график за извършване на вътрешен одит за качество на обучението по докторска програма "Автоматизирани системи за обработка на информация и управление". Документацията се актуализира и съобразява с мненията на потребители на кадри.

- развитието и успеваемостта на докторантите;

В ИО е регламентиран начин по събиране и обработване на информация за изпълнението на индивидуалния план на докторанта с докладване на научните семинари пред обучаващото звено и на Научния съвет за изпълнение на задълженията на докторантите. Контролът се извършва, както от обучаващото звено и научния ръководител, така и от отдел "Административно осигуряване" на ИО и дирекция "Управление на човешките ресурси в отбраната" в МО.

- удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение се изследва чрез анкетиране на докторантите, както и в неформални разговори с тях от представители на академичния състав.

- учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите се изразява в:

- получаване на квалифицирана помощ от научен ръководител, от други специалисти при нужда;

- ползване ресурсите на Институтската база данни и др. библиотеки на образователни организации в МО и извън него;

- участие в научни конференции;

- публикуване на научната продукция.

От анкетите на докторантите е видно, че се събира мнение за за удовлетвореността им по въпроси, свързани с учебните ресурси (литература, техника, софтуер и условия за експерименти). Те се анализират и ако се установят сериозни проблеми с учебните ресурси или в работата на научния ръководител с докторанта, Научният съвет на дирекция „Развитие на системите С4И“ след обсъждане, предлага на НС на ИО да вземе решение за смяна на научния ръководител или добавяне на втори научен ръководител (консултант) за получаване на очакваната от докторанта подкрепа и постигане на планираните резултати.

- кариерното развитие на завършилите докторанти

Контролира се от отдел "Административно осигуряване" на ИО и от Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ в МО.

След успешна защита на дисертационен труд, Институтът по отбрана писмено уведомява дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ – МО. Тъй като над 90% от докторантите са служители от системата на МО, проследяването на кариерното развитие на завършилите докторанти се осъществява не само от ИО, но и от МО.

По 7.1.2. Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна.

Комисията установи, че в ИО има създадени традиции за обсъждане ефективността

на резултатите от обучението и от качеството на обучението по докторски програми. Тези обсъждания се извършват на ниво НС дирекция, Научен съвет на ИО, годишен семинар на Института по отбрана. Ефективността на резултатите от научните изследвания и обучението, както и други проблеми се обсъждат от директора на ИО и хабилитирания състав на семинар, на който присъстват представители на политическото ръководство на МО, заинтересовани лица от дирекциите на МО и ЩО, преподаватели от цивилни висши училища, представители на индустрията и бизнеса.

Заклучение: *В ИО е изградена и функционира система за управление на документацията, касаеща качеството на обучение и реализацията на докторантите. Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ в Министерство на отбраната и отдел "Административно обслужване" в Института по отбрана проследяват реализацията на завършилите обучението. Събира се необходимата информация свързана с развитието на докторантите, тяхната удовлетвореност от качеството на обучение и кариерното развитие.*

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „Висшето училище публикува информация за:

- приети документи и учебна документация на докторската програма;
- решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав;
- решения от академични и факултетни съвети;
- проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

Резултати от проверката:

По 8.1.1. ВУ (научната организация) осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.

Комисията констатира, че в ИО има утвърдена практика за осигуряване на възможности за публикуване на постиженията на докторантите. Докторантите могат да участват в специализации, конференции, научни форуми и др. Институтът допълнително стимулира научноизследователската дейност на докторантите чрез участие в STO и EDA, където международната програма дава възможност за финансиране на обучението, създавайки условия и за безплатно публикуване на резултатите на вътрешни форуми.

Възможностите за популяризиране на резултатите от научно-изследователската дейност са регламентирани в Правилника за устройството и дейността на ИО.

На официалния web site на Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ (www.di.mod.bg) се публикуват регулярно: професионалните направления и докторски програми; заповед за утвърдените теми за обучение по докторската програма по държавна поръчка (Заповедта се публикува и на страницата на МО); списък на темите за разработване на дисертационни трудове по докторската програма, с кратка анотация и очаквани резултати; размерът на таксите за платено обучение по докторските програми; oОбяви за конкурсите за академични длъжности, с научна специалност по акредитираните докторски програми; покани и кратки съобщения за научните форуми (програмите на конференциите), на които ИО е организатор или съорганизатор и в които участват и докторанти; резултатите от приключили проекти с външно финансиране, както стартиращи проекти с участието на академичен състав с квалификация по докторската програма и обучаващи се по нея докторанти; информация за постигнати резултати от докторантите и за проведени защити на дисертационни им трудове и др. Един месец преди официалната защита на докторантите, на официалния web site на Института по отбрана се публикуват авторефератът, рецензиите и становищата на научното жури.

Докторантите популяризират резултатите от своите изследвания в следните научни форуми у нас и в чужбина:

Също популяризират и по линия на научен обмен по програми на НАТО и ЕАО.

По 8.1.2. Информация относно програмите за мобилност на докторантите.

Докторантите по докторска програма „Автоматизирани системи за обработка на информацията и управление” имат възможности за академичен обмен в страната и в чужбина.

Академичният състав на ИО поддържа тесни контакти с учени от чужбина, посредством които непрекъснато се осигуряват нови възможности за сътрудничество и обмен. Институтът по отбрана има двустранни споразумения за сътрудничество с научноизследователски организации и висши учебни заведения в страната, които включват и обучение на докторанти.

Брой реализирани мобилности на докторанти от обучаващото звено за акредитационния период - 4

По 8.1.3. Представяне на иновационните резултати по докторската програма пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

На докторантите от ИО е осигурена възможност за публикуване на резултати от изследователската работа по разработваните дисертации в национални и чуждестранни научни списания, в списанието на ИО („Journal of Defence&Security Technologies”, а също така и възможности за участие с доклади в научни форуми – конференции, семинари и др. Организиран се, както формални, така и неформални работни срещи и семинари, кръгли масисъс заинтересовани страни от индустрията и бизнеса, на които докторантите по докторската програма имат възможност да представят иновативните си решения, получени в резултат на работата по дисертационния си труд. Един от форумите, който традиционно се провежда от 2000 г. на всеки две години е Международната конференция и специализирана международна изложба за отбранителна техника – „Хемус” в Пловдив.

Друга възможност са международните конференции на българската секция на Armed Forces Communications and Electronics Association (AFCEA). На тези конференции докторантите имат възможност да участват и да представят резултатите си.

С помощта на учени по докторската програма, резултатите от изследванията могат да бъдат популяризирани и докладвани на работните групи и конференции в панелите на Организацията за наука и технологии на НАТО, в International Conference on Military Communications and Information Systems–ICMCIS (<http://www.oulu.fi/icmcis2017/>), както и на провежданите научни семинари, организирани от Института по отбрана.

Заклучение: В ИО се предоставя регулярно информация за обществеността относно документацията и обучението по докторските програми, постиженията на докторантите, възможностите за мобилност и провежданите научни форуми. Информация за докторските програми - прием, изпитни дати и др., се публикува на сайта на ИО. Всички събития, свързани с обучението, научните изяви и бъдещото професионално развитие на докторантите се отразяват на сайта на ИО и в социалните мрежи. Брой реализирани мобилности на докторанти от обучаващото звено за акредитационния период - 4 (Таблица № 7 в края на доклада).

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

Резултати от проверката:

По 9.1.1. ВУ (научната организация) осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторантските програми.

В „Наръчник по качество на обучение“ са дефинирани процедурите и периодите за мониторинг на докторските програми, за да се постигнат поставените цели и за да са в съответствие с развитието на научните изследвания по докторската програма в световен мащаб. Документът включва процедури за:

- периодичен мониторинг на актуалността на докторските програми и преценяване на необходимостта от осъвременяване;
- оценяване на ефективността на обучение на докторантите;
- оценяване на организацията на обучението;
- проучване на мнението на докторантите за качеството на получените знания, съдържанието на учебната програма и условията за обучение и подготовка.

По 9.1.2. ВУ (научната организация) осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми.

ИО има налични практики и процедури за повишаване ефективността на образователните програми, които са описани във вътрешните нормативни документи.

Комисията установи, че практика при планирането на докторските програми е съгласуване на целите и задачите на програмата с Министерството на отбраната, с образователните институция или други потребители на високо квалифицирани кадри. Съгласно тази практика се разработва докторантския план и съдържанието на задължителните дисциплини, изпитите, които се съобразяват със специфичните задачи на докторантурата. Контролът и оценяването на качеството на обучението след първата година се осъществява в съответствие с получените резултати и от Научния съвет по доклад на ръководителя на докторанта. Планирането на процедурите за оценка на докторски програми се осъществява от отдела и се утвърждава от Научния съвет на ИО.

Заклучение: В ИО се провежда мониторинг и периодичен преглед на документацията по докторските програми, което дава възможност за своевременното им осъвременяване. Налице са добри практики за планиране и отчитане изпълнението на дейностите за развитие и повишаване ефективността на докторските програми.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Висшето училище и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

Резултати от проверката:

По 10.1.1. ВУ (научната организация) циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG.

Комисията констатира, че ИО циклично преминава през вътрешно и външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG. Утвърдена е и се прилага процедура за действия във връзка и по повод на външни независими проверки, която е част от системата по качеството.

Трите лаборатории: Изпитвателна лаборатория на МО, Централна лаборатория за измервателна техника и Централна изпитвателна лаборатория по тилови имущества от състава на ИО, в които се извършват изследвания и експерименти от академичния състав и докторантите, са сертифицирани по ISO 9001 за управление на качеството.

За ПН 5.2. регулярно се осъществяват процеси на самооценки и външни оценки.

Осъществяват се анкетни проучвания на кандидат докторанти, докторанти и работодатели. Систематизираната информация от анкетирането на кандидат докторантите и новоприетите докторанти се използва успешно при подготовката за обявяване на следващите конкурси.

Систематизираната информация от анкетирането на докторанти за качеството на обучение се предоставя на ръководството на ИО и на основните звена за предприемане на управленски решения. Резултатите от анкетирането на докторантите за качеството на преподаване се изпраща и на комисията по анкетиране и се отчита при провеждане на периодичните атестации на учените.

Кандидат-докторантите се анкетира при кандидатстване в Института. Анкетиране на докторантите за качеството на преподаване се провежда в края на обучението им. Анкетирането на работодателите се прави нерегулярно, а при срещи, които се провеждат по други поводи.

Акредитираните докторски програми в ИО минават на външно оценяване от НАОА. За ПН 5.2. регулярно се осъществяват процеси на самооценки и се изпълняват направените препоръки.

Заключение: ИО осъществява планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички образователни програми, осъществяват се външни одити, както и последващ акредитационната процедура мониторинг.

Проверката по изпълнение на съдържанието на критериите за програмната акредитация показва, че основните дейности по докторската програма „Автоматизирани системи за обработка на информацията и управление” са изпълнени.

Експертната група има следните предложения и препоръки:

Да се разшири публикационната активност на докторантите в индексирани издания в международните бази от данни (SCOPUS, Web of Science и др.)

Ръководител на ЕГ: проф. д-р инж. Михаил Тодоров

/...../

Член на ЕГ: доц. д-р инж. Димитър Димитров

/...../

Член на ЕГ: Валери Рулев

/...../

Наблюдаващ процедурата член на ПКТН:

проф. д-р инж. Николай Тончев

/...../

Приложения:

А. Задължителни таблици (попълват се от ЕГ)

Таблица 1. Списък на докторантите по докторска програма „Автоматизирани системи за управление и информация“ за периода 2012 - 2018 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
подп. инж. Стефан Маринов	доцент д-р Александър Колев	01.02. 2014 г.	Задочна	Усъвършенстване на процеса на обработка на информацията в системи за вземане на решение на базата на перспективни комуникационни и информационни технологии.	01.02.2018 г. (защитил)
инж. Невена Радоева	доцент д-р Росен Илиев	30.05.2014 г.	Самостоятелна подготовка	Моделиране на процеса на измерване чрез обобщена мрежа и възможности за автоматизация	30.05.2017 г. (защитила)
подп. Лъчезар Петров	полк. доцент д-р Николай Стоянов	01.02.2015 г.	Задочна	Модели за кибер защита на критична информационна инфраструктура.	01.02.2019 г.
Яна Колева	полк. доцент д-р Николай Стоянов	01.02.2015 г.	Задочна	Формален модел на кибер сигурността във Въоръжените сили.	01.02.2019 г.
инж. Огнян Цветков	доцент д-р Мая Божилова	01.02.2016 г.	Задочна	Модели с повишена надеждност за разработване на интегрирани информационни системи на базата на бизнес приложения	01.02.2020 г. (защитил)
к-н инж. Добрин Махлянов	полк. доцент д-р Николай Стоянов	01.02.2016 г.	Задочна	Модели за кибер защита в Internet of Military Things (IoMT)	01.02.2020 г.
инж. Димитър Стоянов	доц. д-р Мая Божилова	01.02.2017 г.	Задочна	Модели и алгоритми за оценяване на	01.02.2021 г.

				алтернативи при многокритериално вземане на решения в процеса на отбранителна аквизиция	
подп. Андрей Иванов	полк. доцент д-р Николай Стоянов	01.02.2018 г.	Задочна	Анализ на устойчивостта на криптографски системи с публичен ключ	01.02.2022 г.
Юлия Бахчеванова	доц. д-р Мая Божилова	01.02.2018 г.	Задочна	Модели за сигурни групови взаимодействия в мобилни самоорганизиращи се мрежи	01.02.2022 г.

Таблица 2. Преподаватели на ТД в дирекция „Развитие на системите С4I“ за периода 2012 – 2018 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
1.	полк. доц. д-р Николай Стоянов	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“
2.	доцент д-р Росен Илиев	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“
3.	доцент д-р Александър Колев	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“
4.	доцент д-р Мая Божилова	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“
5.	полк. доц. д-р Марио Ангелов	„Радиопредавателна и радиоприемна техника“	„Радиопредавателна и радиоприемна техника“
6.	доцент д-р Кармен Александрова	„Радиолокация и радионавигация“	„Радиолокация и радионавигация“
7.	полк. доцент д-р Иван Христов	„Автоматизирани системи за обработка на информация и	напуснал 2014 г.

		управление”	
8.	доцент д-р Стоян Балабанов	„Радиопредавателна и радиоприемна техника”	напуснал 2017 г.
9.	доцент д-р Петко Таушанов	„Радиолокация и радионавигация”	напуснал 2017 г.
10.	д-р инж. Иван Пенчев Иванов	„Радиопредавателна и радиоприемна техника”	нехабилитиран
11.	д-р инж. Ангел Димитров Генчев	„Комуникационни мрежи и системи”	нехабилитиран
12.	д-р инж. Григор Райков Велев	„Радиопредавателна и радиоприемна техника”	нехабилитиран
13.	ас. инж. Кристина Людмилова Игнатова	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление”	нехабилитиран
14.	д-р инж. Зарко Иванов Здравков	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление”	нехабилитиран напуснал 2013 г.
15.	д-р инж. Севдалин Христов Стойков	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление”	нехабилитиран напуснал 2015 г.
16.	ас. Атанас Петров Геов	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление”	нехабилитиран напуснал 2016 г
17.	ас. инж. Георги Костадинов Грънчаров	„Автоматизирани системи за обработка на информация и управление”	нехабилитиран напуснал 2017
18.	ас. инж. Слави Славов	„Радиолокация и радионавигация”	нехабилитиран напуснал 2018 г.

Б. Други таблици, които да отразяват осигуреността на обучението по докторската програма

Таблица 3. Научноизследователска активност на академичния състав през периода 2012-2018 г.

Научни публикации	Доклади от научни прояви	Участие в проекти в т.ч. ръководител	Цитирания, в т.ч. в списания с импакт фактор
121	5 монографии	10 международни (1 ръководител)	10

Таблица 4. Международни проекти с участие на изследователи (преподаватели) по докторска програма „Автоматизирани информационни системи за обработка на информацията и управление“ в дирекция "Развитие на системите С4И" на Института по отбрана.

Наименование на проекта	Стойност, EURO
- Home made explosives (HMEs) and recipes characterisation (HOMER), FP7: завършил	233 920
- Sensor Platform & network for Indoor Deployment and Exterior-based Radiofrequency awareness, EDA: завършил	83 625
- C2 Advanced Multi-domain Environment and Live Observation Technologies (CAMELOT), H2020: текущ	169 375
- Cyber Rapid Analysis for Defense Awareness of Real-time Situation (CyRADARS), SPS NATO, координатор: текущ	180 650
- European network of Cybersecurity centres and competence Hub for innovation and Operations (ECHO), H2020, научен координатор: текущ	646 250
- Through-foliage detection, including in the outermost regions of the EU (FOLDOUT), H2020: текущ	248 000
- Gaming for Peace (GAP), H2020: текущ	22 000
- Mediterranean practitioners' network capacity building for effective response to emerging security challenges (MEDEA), H2020: текущ	111 250
- Predictive methodologY for TecHnology Intelligence Analysis (PYTHIA), EDA: текущ	125 375
- Autonomous swarm of heterogeneous RObots for BORDER surveillance (ROBORDER), H2020: текущ	218 750
ОБЩО:	2 039 195

Таблица 4 а. Международни проекти с участие на изследователи (преподаватели) от докторската програма в Института по отбрана.

№	Проект	Участници от Института по отбрана с компетенции по докторската програма
1.	2012-P1 StudyforEstimation, ReductionandPollutionPrevention of ArmyTestRanges	м-р доц. д-р Христо Христов (доктор по АСОИУ)
2.	2015-P1 Studyon Application of Light Weight Materials for Ballistic Protection. Active	м-р доц. д-р Христо Христов
3.	STO-AVT MunitionsRelatedContamination	м-р доц. д-р Христо Христов
4.	STO-AVT NextGenerationGreenerMunitionsandtheirManagement.Manage ment of EnergeticsPollutionStudyonTargetTestAreasinBulgaria	м-р доц. д-р Христо Христов
5.	STO-AVT Sea Dumped Munitions and Environmental Risk. Active	м-р доц. д-р Христо Христов
6.	STO-AVT Future of Manufacturing forMilitary Applications.Nano- PowderintoArramidsFabricsforEnhancedBallisticProtection	м-р доц. д-р Христо Христов

Таблица 4 б. Ведомствени проекти с участие на изследователи (преподаватели) и докторанти от докторската програма в Института по отбрана.

№	Проекти
1.	Проект "Изграждане на прототип на високонадеждна облачна (Cloud) архитектура, осигуряваща платформа за информационни услуги и защитен обмен на информация в система от центрове за данни", 2016-2019 г., Министерство на отбраната
2.	Проект "Изграждане на интегриран информационен портал за съвместна работа на длъжностни лица при подготовка, обмен и актуализация на научно-техническа информация и справочни данни, 2017-2019 г. Министерство на отбраната
3.	Пилотен проект „Информационна система „Логистика на БА“ Фаза 3 - приемни изпитвания
4.	Проект "Кибер отбрана" - Технико-икономически доклад, Тактико-техническо задание
5.	Проект "КИП на контингент" - Тактико-техническо задание
6.	Проект "Придобиване на нов тип боен самолет" - Методика за избор на оптимален вариант за реализация на проект "Придобиване на нов тип боен самолет"
7.	Проект "Придобиване и поддръжка на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирани бригада" - Анализ и оценка на вариантите за реализация на инвестиционния проект
8.	Проект " Многофункционален патрулен кораб " - Тактико-техническо задание
9.	Проект "Разширение и развитие на стационарната комуникационна система на БА", национално и ведомствено финансиране, Договор УД 04-80/22.12.2008 г., 2008 г. – 2018 г.
10.	Проект "Автоматизирана информационна система на Българската армия, оперативните и тактическите щабове" - Технико-икономически доклад, Тактико-техническо задание.

Таблица 5. Научноизследователски проекти в които участват докторанти, обучавани по докторска програма "Автоматизирани системи за обработка на информация и управление"

№	Докторант	Проект
1.	Невена Радоева	Проект „Изграждане на интегриран информационен портал за съвместна работа на длъжностни лица при подготовка, обмен и актуализация на научно-техническа информация и справочни данни“ – МО
2.	Яна Колегова	Пилотен проект „Логистика на БА“ (фаза 3) – МО ROBORDER - autonomous swarm of heterogeneous RObots for BORDER surveillance (http://cordis.europa.eu/project/rcn/209949_en.html); Рамкова програма „Хоризонт 2020“, Европейски съюз, 01.05.2017 г. – 30.04.2020
3.	Лъчезар Петров	ROBORDER - autonomous swarm of heterogeneous RObots for

		<p>BORDER surveillance (http://cordis.europa.eu/project/rcn/209949_en.html); Рамкова програма „Хоризонт 2020“, Европейски съюз, 01.05.2017 г. – 30.04.2020 г.</p> <p>Проект „Кибер защита“ – МО</p>
4.	Добрин Махлянов	<p>ROBORDER - autonomous swarm of heterogeneous RObots for BORDER surveillance (http://cordis.europa.eu/project/rcn/209949_en.html); Рамкова програма „Хоризонт 2020“, Европейски съюз, 01.05.2017 г. – 30.04.2020 г.</p> <p>Проект „Кибер защита“ – МО</p>
5.	Огнян Цветков	<p>Пилотен проект „Логистика на БА“ (фаза 3) – МО</p> <p>CAMELOT – C2 Advanced Multi-domain Environment and Live Observation Technologies (http://cordis.europa.eu/project/rcn/210225_en.html); Рамкова програма „Хоризонт 2020“, Европейски съюз, 01.05.2017 г. – 30.04.2020 г.</p>
6.	Димитър Стоянов	<p>Проект "Придобиване на нов тип боен самолет" – МО</p> <p>CAMELOT – C2 Advanced Multi-domain Environment and Live Observation Technologies (http://cordis.europa.eu/project/rcn/210225_en.html); Рамкова програма „Хоризонт 2020“, Европейски съюз, 01.05.2017 г. – 30.04.2020 г.</p>

Таблица 6. Договори за сътрудничество и съвместна дейност с институции от стопанския сектор, с граждански структури или с държавни организации

№	Наименование на фирма или държавна организация	Договор (вх. № в ИО)
1.	Технически университет – София	2-2190/2017 г.
2.	Национално научно-техническо дружество по дефектоскопия	2-2093/2017 г.
3.	Институт по механика – БАН	2-2092/2017 г.
4.	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	
5.	Нов Български Университет	
6.	Технически университет „Проф. Асен Златаров“ – Бургас	
7.	Институт по математика и информатика – БАН	
8.	Институт по биофизика и биомедицинско инженерство – БАН	
9.	Национален военен университет „В.Левски“	2-3458/2014 г.
10.	Институт по металознание – БАН	2-3459/2014 г.
11.	Институт за космически и слънчево-земни изследвания – БАН	2-3460/2014 г.
12.	Институт по полимери – БАН	2-3461/2014 г.

13.	Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”	3-2329/2014 г.
14.	Сдружение „Интердисциплинарен институт за научни изследвания и сътрудничество по бизнес системи и технологии (ICREST)”	2-678/2012 г.
15.	Военна академия „Г. С. Раковски”	2-3457 от 2011 г.
16.	ARRANGEMENT on Military Technical Cooperation between the Ministry of Defence of the Republic of Bulgaria and the Ministry of Defence of the Republic of Serbia	2-1472/2012 г.
17.	Меморандум за разбирателство за военнотехническо сътрудничество между МО на Р. България и МНО на Румъния, представявано от Агенцията за изследвания на военното оборудване и технологии (METRA)	

Таблица 6а. Международно сътрудничество и съвместна дейност с институции, научни и бизнес организации от ЕС и извън него

№	Наименование на институции, научни и бизнес организации
1.	TEKEVER ASDS (Aerospace, Defence and Security), Португалия
2.	ARALIA Systems, Великобритания Instituto Telecomunicações Aveiro, Португалия
3.	The University of Dublin, Trinity College Dublin, Ирландия Queen’s University, Северна Ирландия, Великобритания
4.	TAMAR Advanced Quarrying Ltd, Израел
5.	The Police Service of Northern Ireland (PSNI), Северна Ирландия, Великобритания
6.	The South-East European Research Centre (SEERC), Гърция
7.	Centre for Research and Technology Hellas (CERTH), Гърция
8.	Ethniko Kentro Erevnas Kai Technologikis Anaptyxis, Гърция
9.	Fraunhofer Gesellschaft zur Foerderung der Angewandten Forschung E.V., Германия
10.	Sisekaitseakadeemia, Естония
11.	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Финландия
12.	everis Spain SLU, Succursale en Belgique, Белгия Orszagos Rendor - Fokapitanysag, Унгария
13.	Robotnik Automation SLL, Испания Elettronica GMBH Germany
14.	Sheffield Hallam University, Великобритания
15.	Autorita Portuale Livorno, Италия
16.	Oceanscan - Marine Systems & Technology LDA, Португалия
17.	Copting GmbH, Германия
18.	CSEM Centre Suisse D'electronique et de Microtechnique SA - Recherche et
19.	Developpement, Швейцария
20.	Consorzio Nazionale Interuniversitario per le Telecomunicazioni, Италия
21.	BAE Systems (Operations) Ltd, Великобритания
22.	THALES SA, Франция
23.	ViaSat Antenna Systems SA, Швейцария
24.	DCNS SA, Франция
25.	Przemyslowy Instytut Automatyki i Pomiarow PIAP, Полша
26.	Universitat Politecnica de Valencia, Испания
27.	Fundacao da Faculdade de Ciencias da Lisboa Universisade de Lisboa FP, Португалия

28.	Universidad Carlos III de Madrid, Испания
29	Cork Institute of Technology, Ирландия
30.	Akademia Marynarki Wojennej, Полша

Таблица 7. Докторанти, реализирали мобилности през последните 5 години

№	Име и фамилия	Място	Период
1.	Невена Радоева	Институт по биофизика и биомедицинско инженерство – БАН	януари 2015, февруари 2017
2.	подп. Стефан Маринов	Военна база "Борча" - гр. Констанца, Румъния, (обучение)	юли - август 2018 г.
3.	инж. Линко Николов	Академия на сухопътни войски „Николае Балческу” – Сибиу, Румъния (провеждане на лабораторни експерименти: Bit error rate на цифрови модуляции	януари - март 2016 г.
4.	инж. Стефан Ненов	Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа в Украйна (SMMI-385/25.10.2015) - наблюдател в специалната мониторингова мисия	2015 - 2017 г.